
ÚVODEM

V roce 1985 uplyne 165 let od narození a 90 let od úmrtí B. Engelse. V roce 1985 také zaznamenáme 140. výročí prvního vydání jedné z nejslavnějších Engelsových prací — jeho knihy Postavení dělnické třídy v Anglii. Tato data se stala pro katedru marxisticko-leninské sociologie posledním podnětem k realizaci již dlouho zamýšleného sborníku, který by byl věnován analýze Engelsových prací v souladu s teoretickými a metodologickými možnostmi a badatelskými schopnostmi pracovníků katedry marxisticko-leninské sociologie. Je zapotřebí přiznat, že v rámci československé sociologie byla ve srovnání s dílem K. Marxe věnována menší pozornost Engelsovu odkazu. Pokud se naši sociologové zabývali a zabývají Engelsovými pracemi, kladli důraz jen na některé práce (nejčastěji věnovali pozornost knize Postavení dělnické třídy v Anglii, a to ještě jednostranně).

Předkládaný sborník studií, zpráv a recenzí pracovníků katedry marxisticko-leninské sociologie na filozofické fakultě UK si klade za cíl analyzovat Engelsovo dílo všestranněji než dosud (s vědomím náročnosti tohoto úkolu) a rozhodně ne jen v pouhém historickém přístupu, který rozebírá Engelsovy práce z hlediska doby a okolností jejich vzniku bez ohledu na problémy, které marxisticko-leninská sociologie má a musí řešit v dané etapě výstavby rozvinuté socialistické společnosti.

Pokus o všestrannější přístup k analýze Engelsových prací musí být chápán relativně vzhledem k rozsahu sborníku i se zřetelem na vědecké zájmy a orientaci i zkušenost autorů. I tak je jejich snahou analyzovat Engelsovo dílo z různých aspektů a příspěvky, jež sborník obsahuje, představují určitou rozmanitost přístupů k Engelsovu teoretickému, metodologickému a ideově politickému odkazu. Sborník je ve svém základním zaměření určen především pro potřeby výuky, autoři však věří, že jejich příspěvky zaujmou i širší obec československých sociologů, popřípadě i představitelů oborů příbuzných a styčných.